

MĀRUPES NOVADA LABIEKĀRTOŠANAS PLĀNA IZSTRĀDE

Pārskats par pašreizējās situācijas izpēti
Labiekārtojuma plāna konceptuāli risinājumi

Darba grupa
09.05.2016, plkst.17.00, Mārupe

Darba kārtība

- **1. Pārskats par esošās situācijas analīzes izstrādi**
- **2. Labiekārtojuma risinājumi:**
 - 2.1. Mārupes novada telpiskās uzbūves konceptuālie risinājumi**
(apkalpes centri ciemos, „zaļie” koridori)
 - 2.2. Ielu klasifikācijas priekšlikumi** (ielu klasifikācija, ielu šķērsprofili, labiekārtojums)
 - 2.3. Vienots vides dizains un identitāte**
- **3. Darbs grupās**
- **4. Diskusijas**

1. Pārskats par esošās situācijas analīzes veikšanas procesu

MĀRUPES NOVADA KOMPOZICIONĀLĀ UZBŪVE

- Mārupes novada struktūra ir saglabājama, katra ciema identitāte ir kopjama, bet veidojamas arī Mārupes novadam raksturīgas iezīmes.
- Šobrīd ciemiem nav skaidri uztverami „vārtu” motīvi. Nepieciešamas pie iebrauktuvēm izvietot iezīmīgus objektus. Jaunmārupes ūdenstornis ar publisko pasākumu laukumu saglabājams kā Jaunmārupes un Mārupes atpazīstamības iezīme.
- Nodrošināma droša visu ciemu savstarpēja sasaiste. Šobrīd Skultes ciemam ir sarežģīta sasaiste ar Mārupes novada centru. Veidojams ceļš gar lidlauka D daļu.

MĀRUPES NOVADA KOMPOZICIONĀLĀ UZBŪVE

- Mārupes ciemam veidojamas divas apkaimes – pie Mārupes novada domes un pie Mārupes vidusskolas. Katrai no šīm apkaimēm risinot atšķirīgas iezīmes.
- Jaunmārupē un Skultē kopjama un attīstāma lineārā pakalpojumu centru struktūra. Vētras ciemā intensificējama Rožu ielas publiski pieejamā apbūve un Rožu iela veidojama kā aleja.
- Mārupes ciemā intensificējams apkalpes objektu izvietojums gar Daugavas ielu, lai to attīstītu kā Mārupes ciema lineāro centru. Veidojamai iezīmīgi objekti (būves un laukumi) novada centra akcentēšanai. Mārupes ciems teritoriāli izsmēlis attīstības iespējas

CEĻU TĪKLA UN KVALITĀTES RAKSTUROJUMS

- Nepieciešams izstrādāt skaidru novada ielu hierarhisko struktūru, kur katram līmenim jānosaka tā lomu kopējā infrastruktūrā un tam atbilstošo labiekārtojumu, nosakot atbilstošus šķērsprofilus.
- Ielām ir noteiktas sarkanās līnijas, bet dabā šajās zonās atrodas dzīvžogi, privātmāju žogi, u.c. elementi, kas sarežģī realizēt ielu rekonstrukciju un labiekārtošanas darbus. Nepieciešams atbrīvot ielu sarkanās līnijas.
- Ir ielu posmi, kuri pilnībā atrodas uz privātajām zemēm, līdz ar to pašvaldības funkciju realizācija šajos posmos ir apgrūtināta.

CEĻU TĪKLA UN KVALITĀTES RAKSTUROJUMS.

KRUSTOJUMI, NOMALES

- Vairākos vietēju nozīmes ielu krustojumos novērojama koku un krūmu atrašanās redzamības trīsstūros
- Nav vides pieejamības prasību risinājumi (vadlīnijas un kontrastējošs segums).
- Iepriekš izbūvētās nomales bez cietā seguma (starp ietvi un brauktuvi) rada nepievilcīgu vizuālo ielas uztveramību, kā arī to izbraukātais segums nonāk uz ietvēm, apgrūtinot ietves lietotāju pārvietošanos.

Norobežojumi

- Barjeru pielietojums nav īpaši izplatīts, tās izvietotas, kur tas patiešām nepieciešams. Mārupes novada teritorijā sastopamas trīs dažāda veida gājēju barjeras. Nav pielietotas viena dizaina barjeras. Atsevišķās vietās, pat viena krustojuma ietvaros sastopamas divas dažāda veida barjeras.

Kultūrvēsturiskās vērtības

- Kultūrvēsturiskās vērtības Mārupes novadā tiek koptas, teritorijas pie ēkām un objektiem ir labiekārtotas. Par objektiem ar kultūrvēsturiskām iezīmēm tiek sniegta plaša informācija un tie tiek izmantoti ikdienas iedzīvotāju apkalpē vai kalpo kā piemiņas zīmes. Kultūrvēstures pieminekļi un piemiņas vietas tiek iekļautas tūrisma maršrutos, kā apskates objekti velosipēdistu maršrutos.
- Pie kultūrvēsturiskajiem objektiem un Mārupes novadam iezīmīgiem objektiem vēlams izvietot vienota stila informācijas zīmes ar nelielu teritorijas un objekta aprakstu

Publiskās saimnieciskās teritorijas

- Pēdējo gadu izbūvēto kanalizācijas sūkņu staciju teritorijas ir ar askētisku apzaļumojumu, korekti iežogotas. Tās nav publiski pieejamas.
- Nepieciešams izvērtēt esošo katlu māju kompleksu lietderību. Saimnieciskā funkcija ir intensificējama un nevērtīgās saimniecības ēkas ir nojaucamas.
- Nepieciešams veikt esošo neizmantoto sūkņu staciju un ūdenstorņu tehnisko novērtējumu un veidot šajās ēkās publiski pieejamus objektus
- Esošie darbojošies ūdenstorņi ir izmantojami ne tikai kā saimnieciski objekti, bet uztverami arī kā Mārupes novada identitāti veidojoši vertikāli akcenti.

Novada apstādījumi

- Līnijveida un rindveida apstādījumu struktūra Mārupes novada ainavai ir ar fragmentāru raksturu, tas pamatojams ar šaurām ielām, kur nav vietas lieliem kokiem, bez plānveida ielu apstādījumu veidošanas. Koku rindas ir izveidojušās gar atsevišķiem objektiem vai īpašumiem, nenosakot kopējo ielas profilu. Rindveida apstādījumi pilda arī aizsargstādījumu funkciju, kā pozitīvu piemēru var atzīmēt Jaunmārupes bērzu rindas gar šoseju un nelielu ošlapu kļavu aleju Tīrainē. Ainaviski vērtīgas ir ozolu un melnalkšņu rindas, kas raksturīgas tieši Mārupes ciemam (Daugavas iela, Abavas iela, Stīpnieku ceļš). No tradicionālām liepu rindām, kā labi koptu un ainaviski vērtīgu jāatzīmē liepu un ozolu rinda Mazcenu alejā Jaunmārupē

SKVĒRI, PARKI, REKREĀCIJAS ZONAS

- Tādi ainavas vērtīgie elementi, kā skvēri, parki un rekreācijas zonas, ir Mārupes novada turpmākas attīstības iespējas apstādījumiem, jo šodienas situācijā šī apstādījumu struktūra ir vāji pārstāvētā visā novadā. Visā novada teritorijā par skvēriem vai nelieliem parkiem var definēt tikai četras teritorijas - Mārupē – Konrādu 7; Tīraīne – Viršu 20, Tīraīnes 14; Jaunmārupe – Ūdensrožu un Pavasaru dīķi. Mārupes un Tīraīnes skvēru platība nav pietiekoša, lai paredzētu parkam visas nepieciešamas funkcijas un apmierinātu iedzīvotāju vajadzības. Liels potenciāls ir Jaunmārupes zaļajai zonai, kurā iekļaujas dīķi un Dabas parks.

MĀRUPES NOVADA MAZĀS ARHITEKTŪRAS FORMAS

- Mārupes novada autobusu pieturu dizains un stāvoklis atšķirās atsevišķu ciemu robežās. Jaunās autobusu pieturas ir vienotā dizainā, bet neatšķiras ar citu apdzīvotu vietu elementiem un līdz ar to neiezīmē novada vizuālo identitāti. Atsevišķas pieturas ir bez nojumēm.
- Jāpārskata autobusu pieturu nozīme – tie ir ne tikai funkcionālās nepieciešamības elementi, bet arī var būt daudzfunkcionāli gan informācijas un novada aktualitāšu izvietojšanai, gan novada identitātes atspoguļojšanai un atbalstam.
- Kopumā visa novadā informācijas stendi nav pietiekošā daudzumā. Ir gan novada vienoti stendi ar kartogrāfisko materiālu un pamatinformāciju par novadu, gan arī informācijas stendi aktualitāšu un sludinājumu izvietojšanai

Apgaismojums

- Apgaismojuma elementi ir ierīkoti dažādos laika periodos, un to dizains, apgaismojuma intensitāte un izvietojuma stils atšķiras. Jaunie apgaismojuma elementi vairāk iezīmē atsevišķo objektu robežu, bet ne ciema kopējo struktūru.
- Nepieciešams plānot kopēju ielu un publisko ārtelpu apgaismojumu katram ciemam un tranzīta ielām atsevišķi, pieturoties pie vienādiem parametriem izvietojumam un vienotā elementu dizaina. Apgaismojuma intensitāte jāsamēro ar objektu svarīgumu un lietošanas veidu.

SOLI, URNAS, VELOTURĒTĀJI, TO NOJUMES, VEĻAS ŽĀVĒŠANAS VIETAS UN NOJUMES, ATKRITUMU KONTEINERU NOVIETNES, TIRDZNIECĪBAS STENDI

- Arhitektūras mazās formas visā Mārupes novadā ir dažādas kvalitātes un nav vienota dizaina, ka arī nav saistīti ar novada identitāti un vizuālo tēlu. Līdzīgi kā apgaismojums, arhitektūras mazās formas ir vairāk pieskaņotas atsevišķiem objektiem, nevis katra ciema struktūrai un nozīmei. Atšķiras arī elementu kvalitāte un nolietojums – vietām mūsdienīgas un jaunas arhitektūras mazās formas jau ir nomainījušas novecojušus elementus, bet vietām iedzīvotāji pašu rokām uzstādījuši vai uztur esošos elementus.

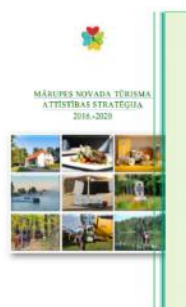
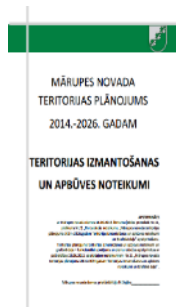
Ūdenstilpnes un ūdensteces

- Dīķi kā vērtība Mārupē tiek kopti, labiekārtoti un aktīvi izmantoti. Vēlama privātajos īpašumos esošo dīķu publiskas pieejamības nodrošināšana.
- Mazās upītes ir liela ainaviska un ekoloģiska vērtība novada struktūrā. Turpmākai rīcībai būtu liels izaicinājums vismaz daļu no mazām upītēm atgriezt dabīgās gultnēs un nodrošināt tām pieejamību.
- Grāvji kā funkcionāla un estētiska vērtība ir kopjami. Nav vēlama atklāto grāvju pārveidošana par slēgtajām sistēmām. Tā kā Mārupes novadā reljefs ir līdzens, grāvji veido nelielas līmeņa starpības, tādejādi veidojot interesantāku un pilnvērtīgāku ainavu. Mārupes novadā liela daļa grāvju atrodas privātajos īpašumos, kas apgrūtina to kopšanas kontrolēšanu

AR “LABIEKĀRTOJUMA” ATTĪSTĪBAS VEICINĀŠANU SAISTĪTIE PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

- **MĀRUPES NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2013.-2026.GADAM**
- **MĀRUPES NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2013. – 2019.GADAM**
- **MĀRUPES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2014. – 2026.GADAM**
- **MĀRUPES NOVADA TŪRISMA ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2016. – 2020**
- **MĀRUPES NOVADA SPORTA UN AKTĪVĀS ATPŪTAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA 2016.-2020. GADAM**
- **MĀRUPES PAŠVALDĪBAS VIZUĀLĀS IDENTITĀTES GRĀMATA**

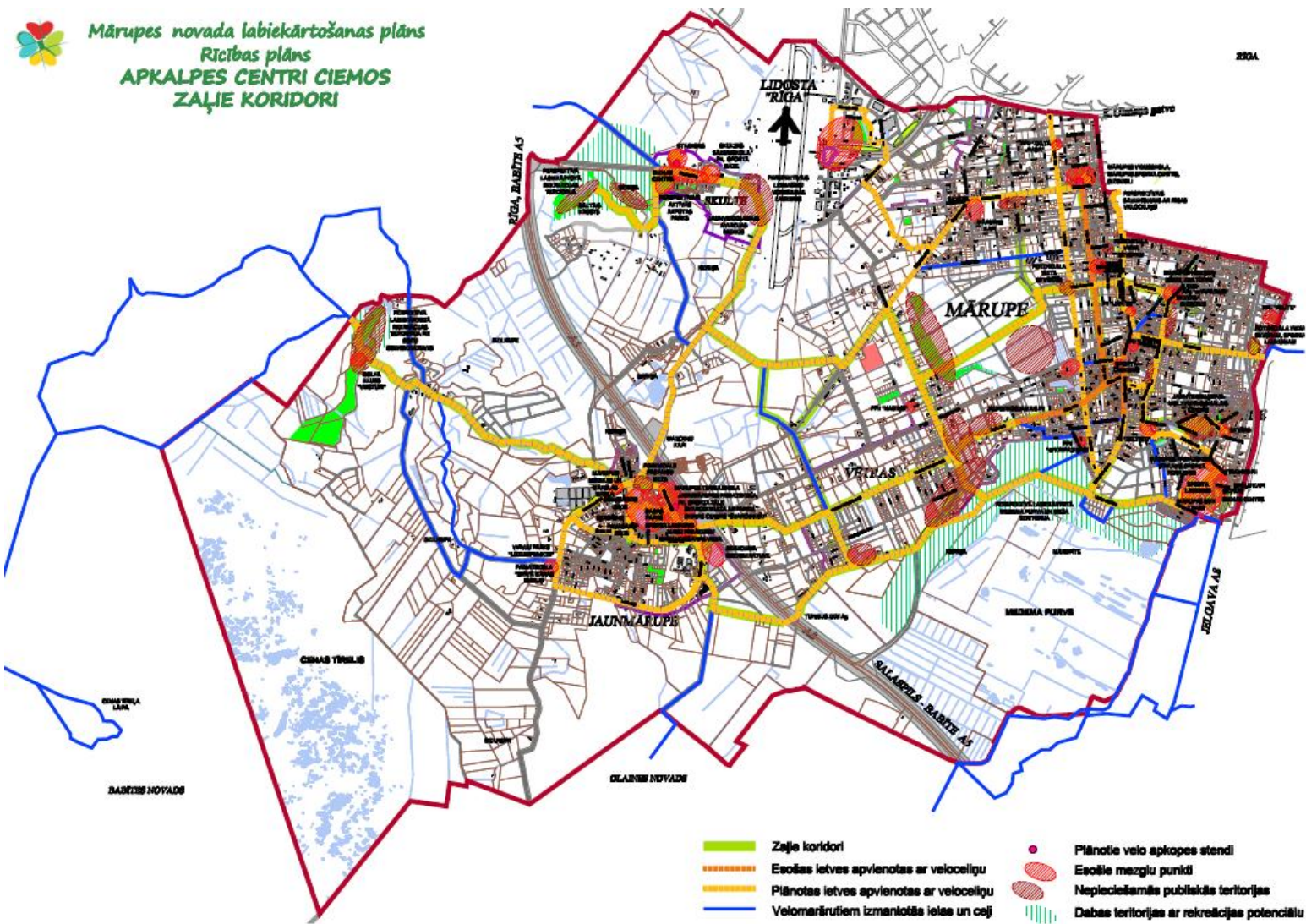

2.

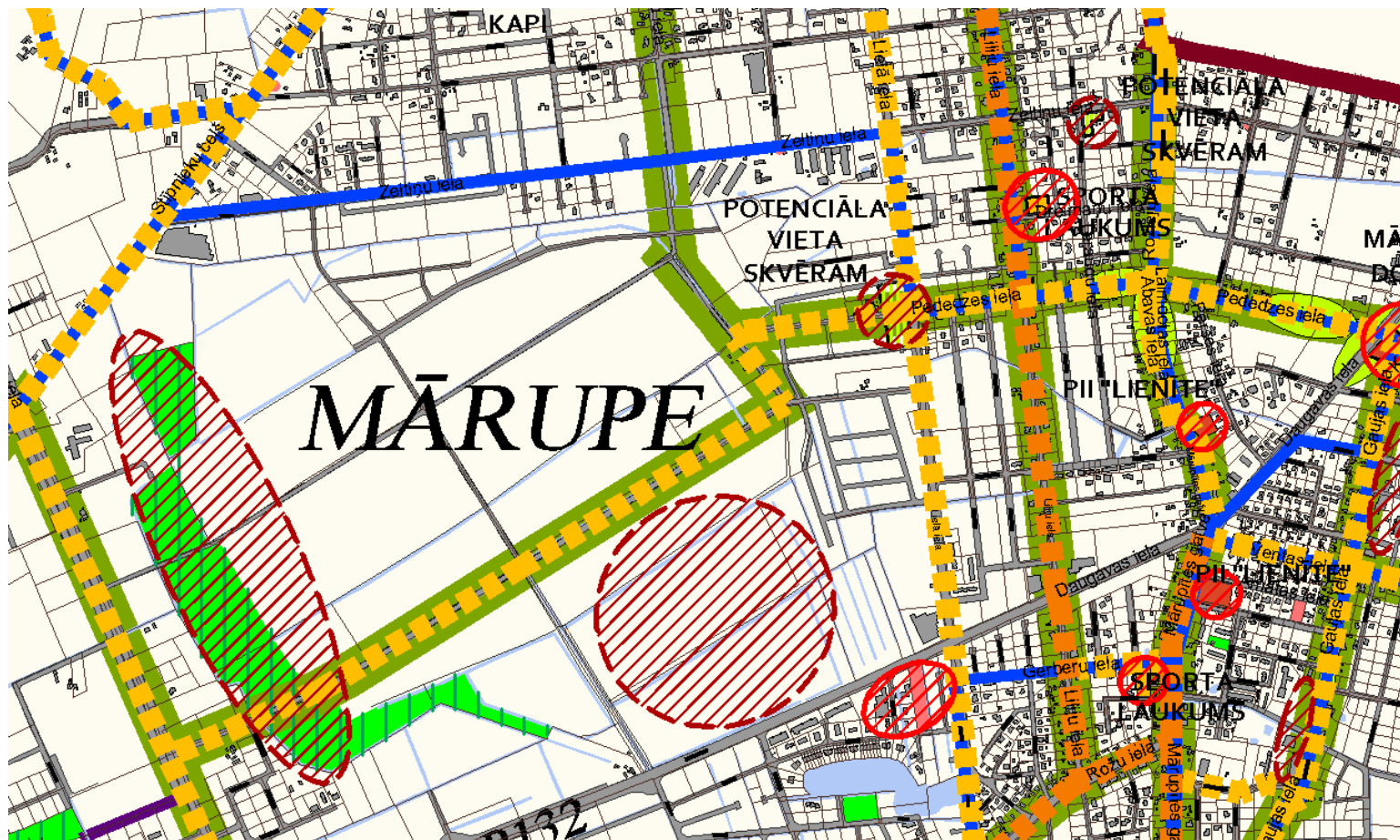
Labiekārtojuma risinājumi

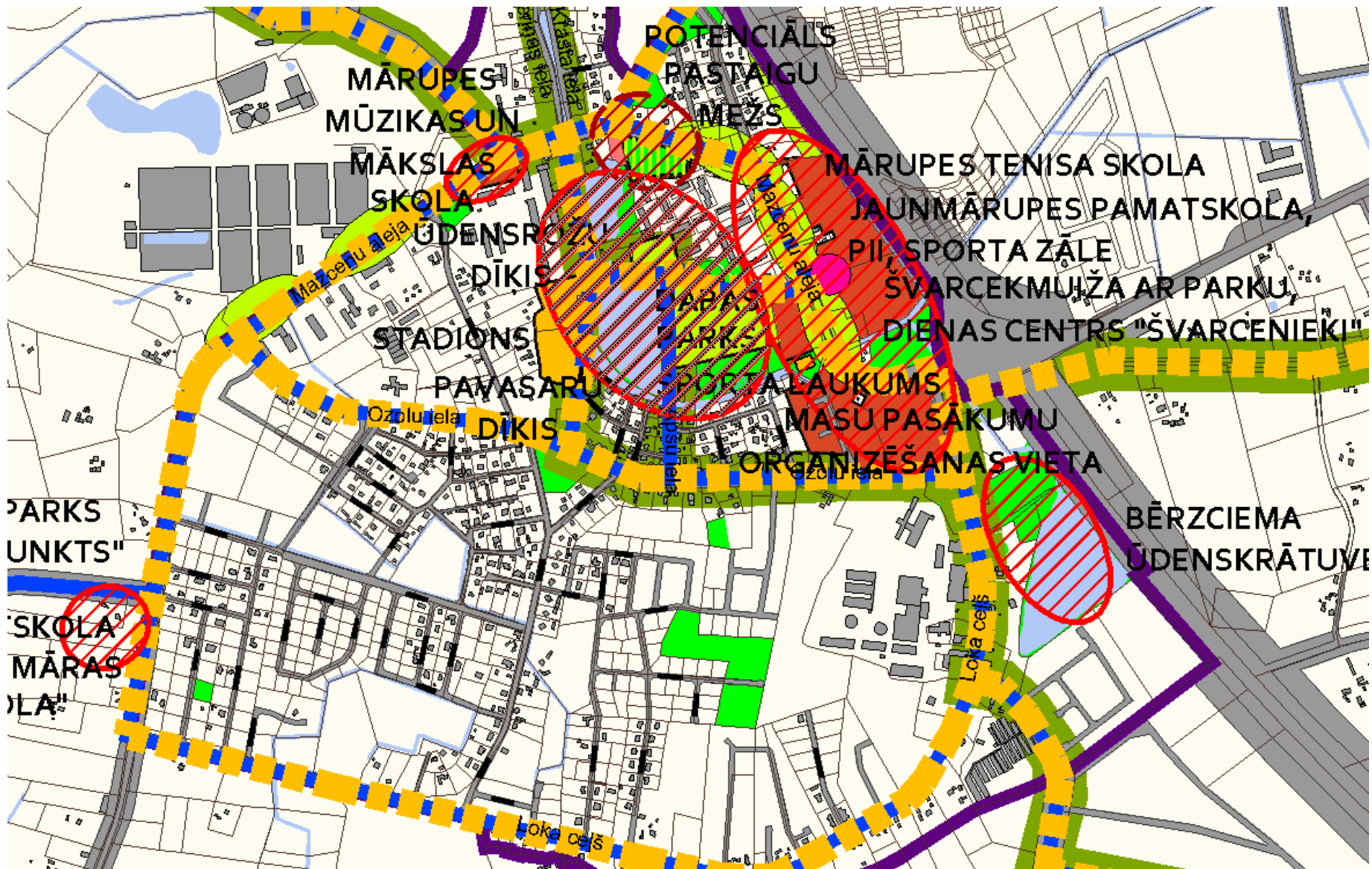
2.1. Mārupes novada telpiskās uzbūves konceptuālie risinājumi

 Mārupes novada labiekārtošanas plāns
Rīcības plāns
APKALPES CENTRI CIEMOS
ZAĻĒ KORIDORI

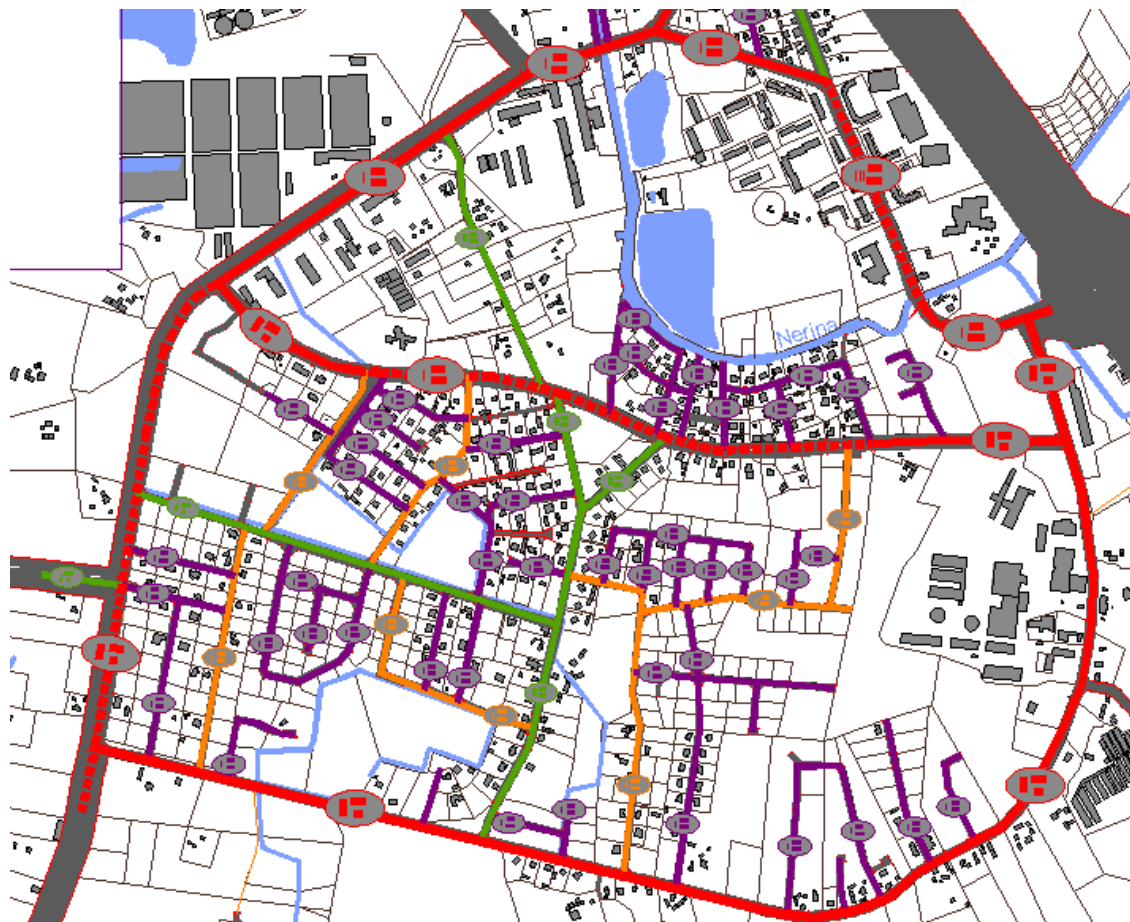

	Zaļie koridori		Plānotie velo apkopes stendi
	Esošas ietves apvienotas ar veloceliņu		Esošie mezglu punkti
	Plānotas ietves apvienotas ar veloceliņu		Nepieciešamās publiskās teritorijas
	Velomaršrutiem izmantotās ielas un ceļi		Dabas teritorijas ar rekreācijas potenciālu

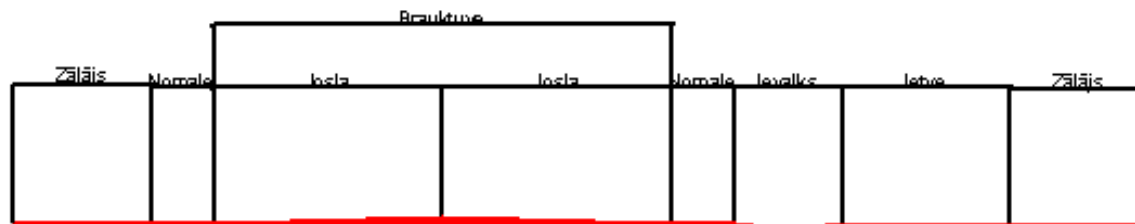

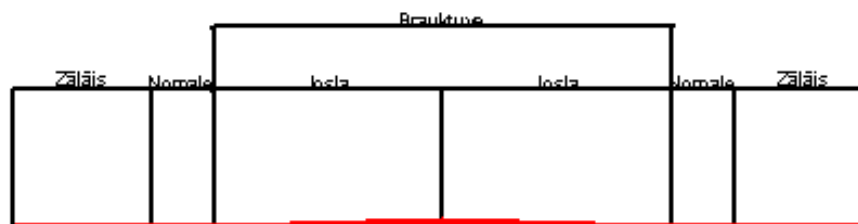
2.2. Ielu klasifikācijas priekšlikumi

Maģistrālo ielu tips I

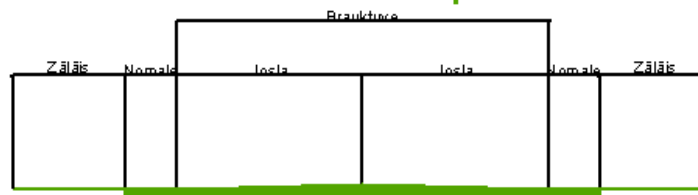
Maģistrālo ielu tips II

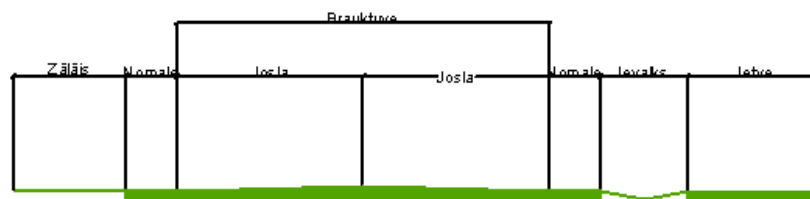
Maģistrālo ielu tips III

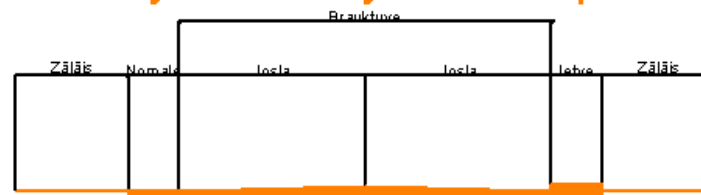
Novada ielu tips I

Novada ielu tips II

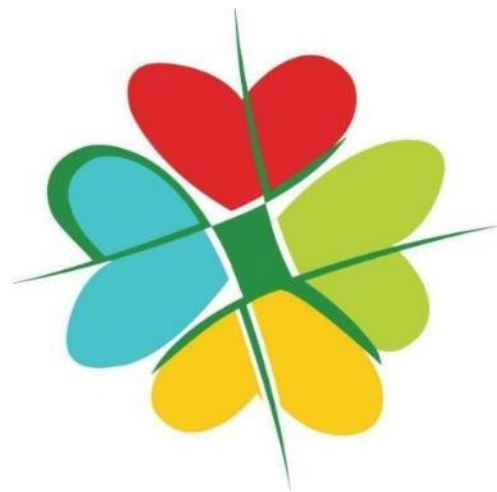
Vietējo savienjošo ielu tips I

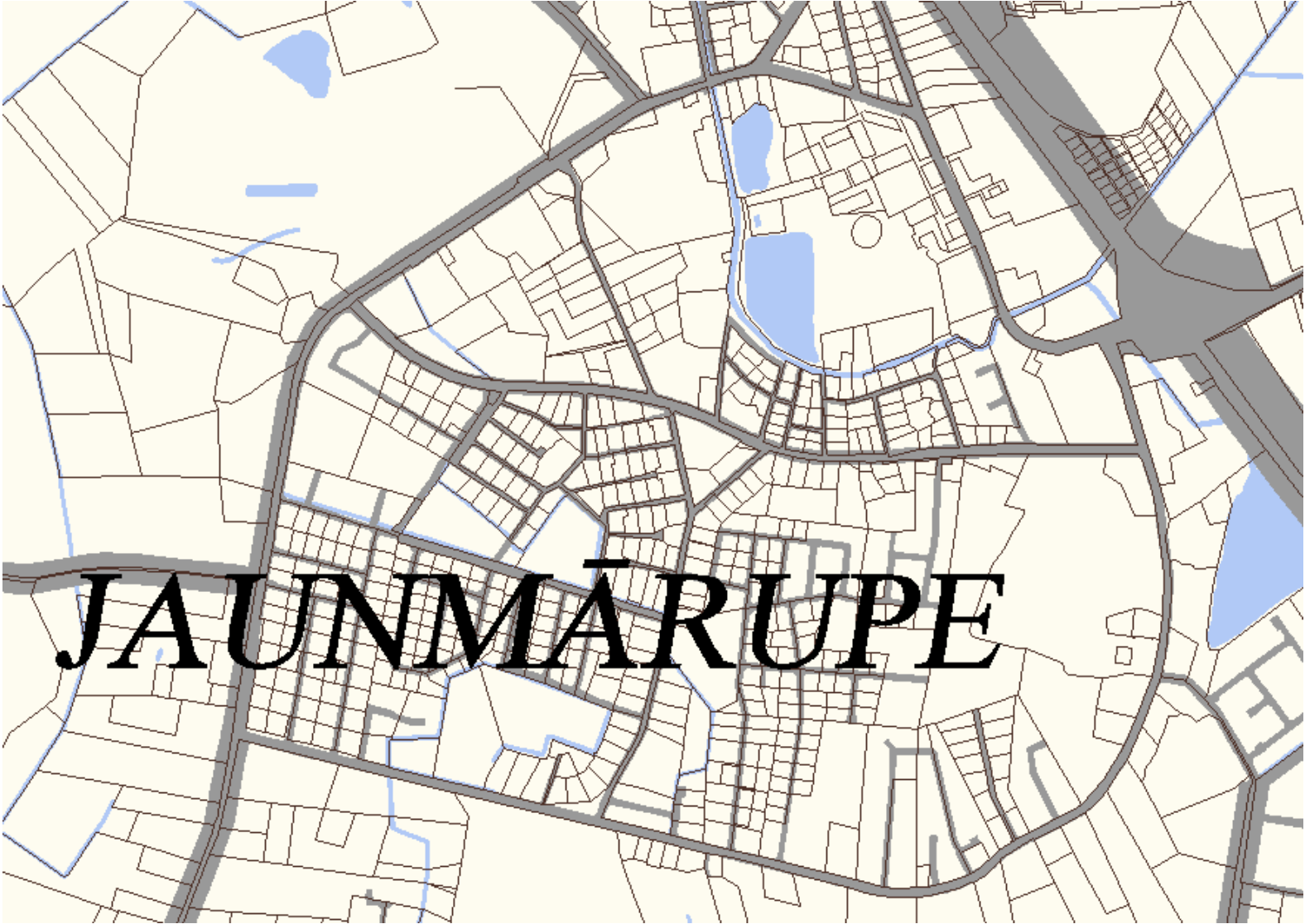

Vietējo ielu tips I

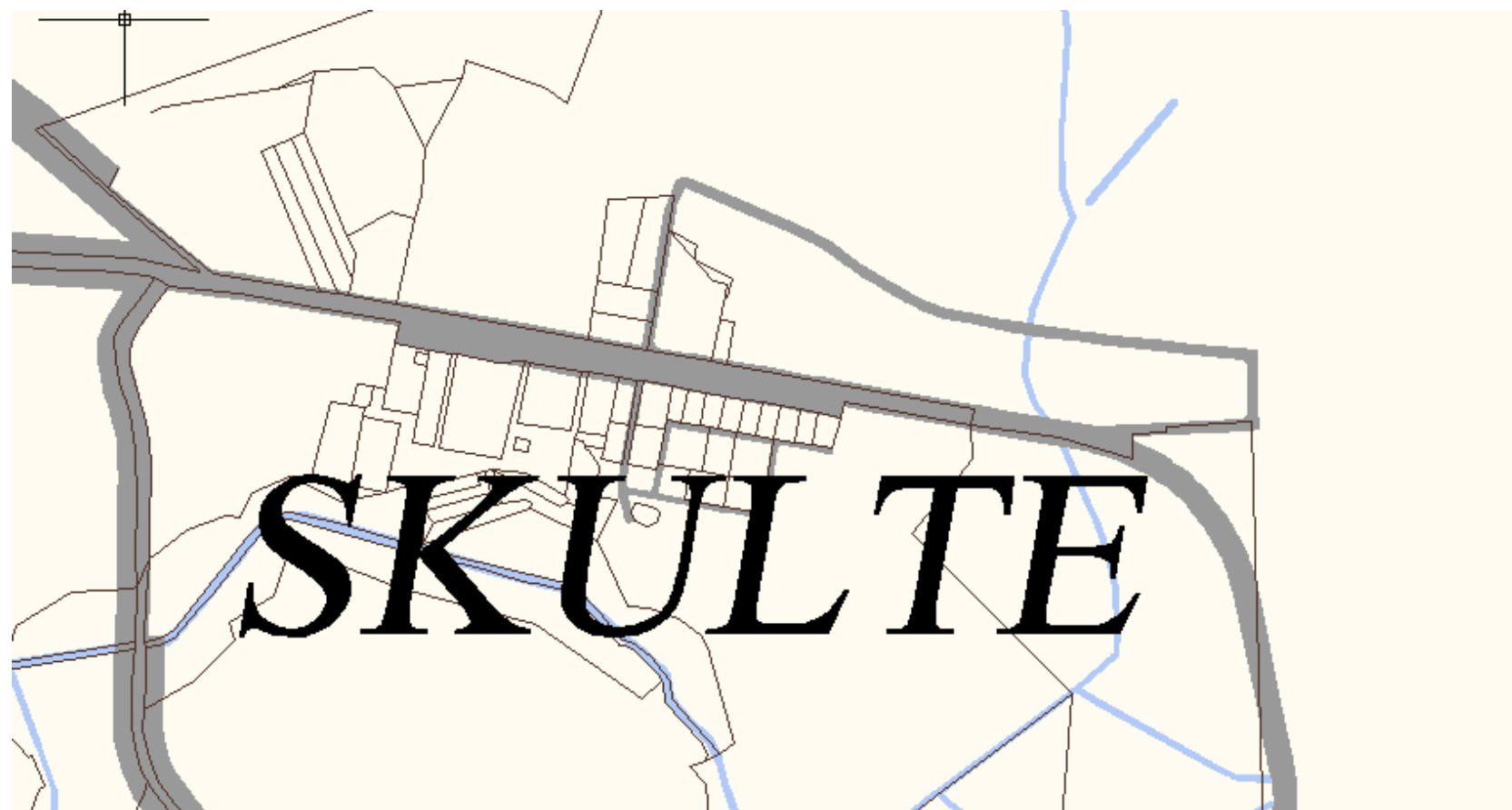
2.3. Vienots vides dizains un identitāte

A detailed map of Jaunmārupe, Latvia, showing a dense network of streets and several blue-colored water bodies. The map is overlaid with the name 'JAUNMĀRUPE' in a large, black, serif font.

JAUNMĀRUPE

VĒTRAS

Dizaina koncepcija balstās uz

Mārupes novada identitāti

un katra ciema identitāti caur:

- Dabas vērtībām (jāsaglabā esošās dabas vērtības);
- Iedzīvotājiem un viņu dzīvesveidu;
- Vēsturi (vēsturiskie notikumi, kultūrvēsturiskie objekti, attīstība);
- Kultūras tradīcijām (gan no seniem laikiem, gan mūsdienā);
- Notikumiem un aktualitātēm novadā un katrā ciemā;
- Novada un katra ciema simboliku;
- Kopējo sociāli - ekonomisko un emocionālo tēlu un nākotnes vīziju;

Novada identitāte

Katra ciema identitāte

Daba

Cilvēki

Vēsture

Kultūra

Notikumi

Simbolika

Tēls

Vienotais vides dizains

Apstādījumi

Labiekārtojuma
elementi

Krāsa

Forma

Materiāli

Funkcionalitāte

Vieta

Saiknes

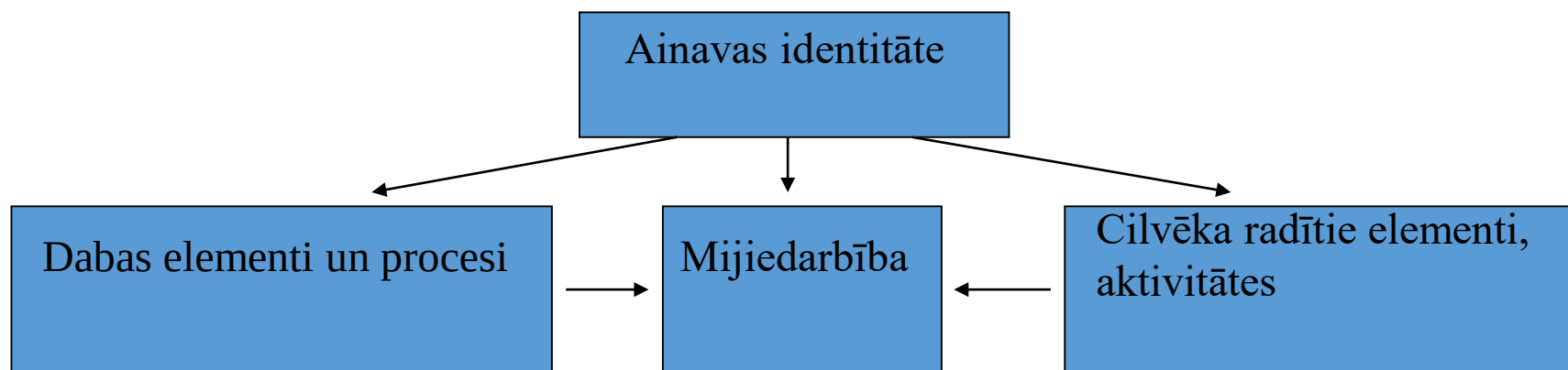
Lietošana

Normējums

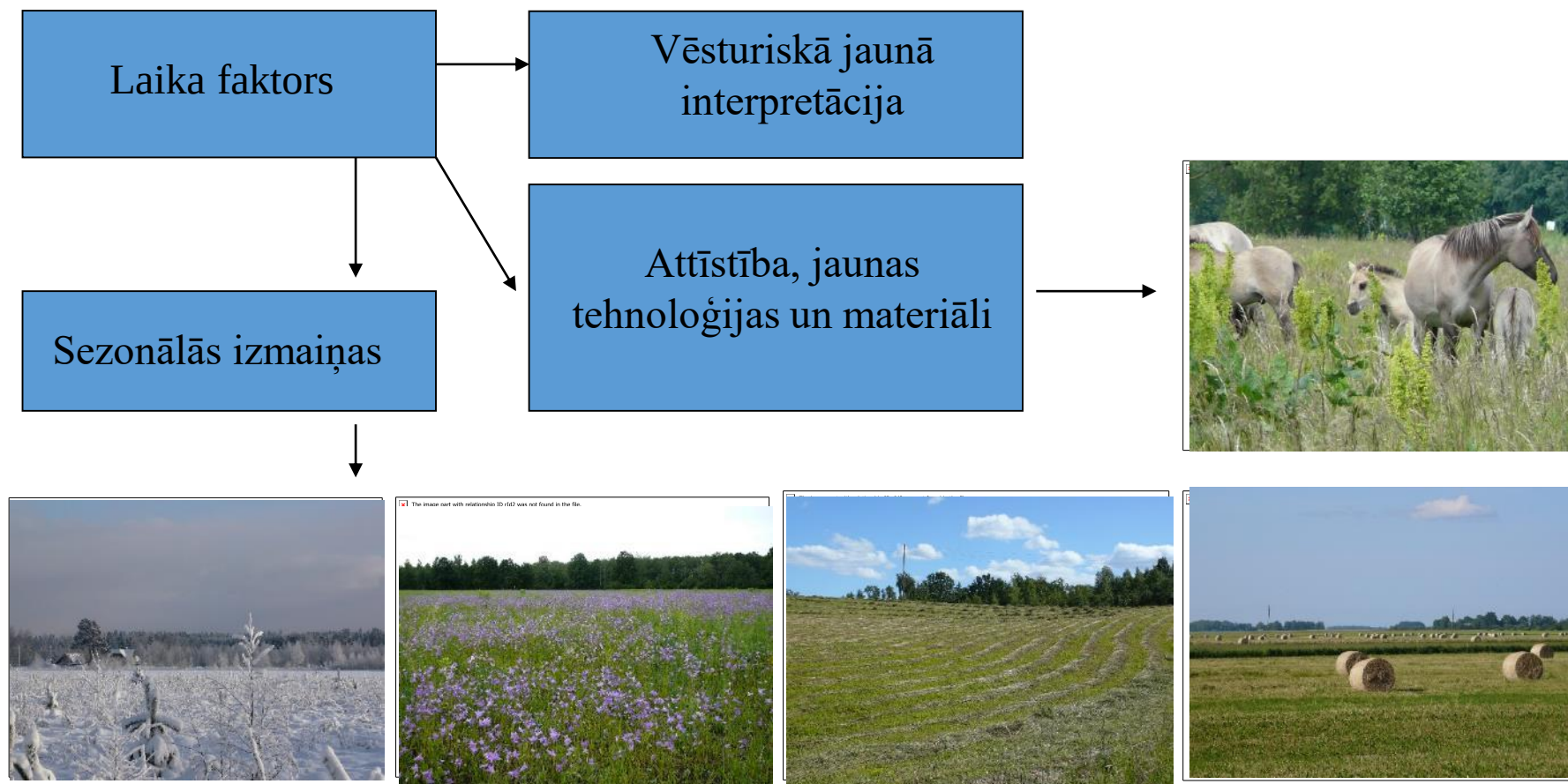
Apsaimniekošana

Ainavas identitāte

Latvijas ainavas identitātes izziņa

Laika faktora ietekme

Ainavas identitāte Eiropas valstu piemēros

Apīņi Minhenes parkā

Apīņi Bavārijas ainavā

Ainavas identitāte Eiropas valstu piemēros

Tradīcijas un saimniekošanas
veids kā identitāte

Bavārijas ainava;
Ninberga

Ainavas identitāte Eiropas valstu piemēros

Vienojošais elements

Bavārijas ainava:

Ainavas identitāte Eiropas valstu piemēros

Tradicionālā būvniecība kā identitātes elements

Zviedrijas krasta ainava
ar tipiskām Skandināvu
ēkām

Ainavas identitāte Latvijas jauno ciematu piemēros

Zārda simboliska imitācija

Ciematics Ikšķilē
"Zaļās salas"

Ainavas identitāte Latvijas jauno ciematu piemēros

Ozols kā Latvijas ainavas
identitātes simbols

Ciemats Ikšķilē
"Zaļās salas"

Ainavas identitāte Latvijas jauno ciematu piemēros

Beberu ciemats

Mazpilsētas tēls kā identitātes elements

Ainavas identitāte Latvijas jauno ciematu piemēros

Apbūves tuvinājums dabai

Eko ciemats "Trenči"

Ainavas identitāte Latvijas jauno ciematu piemēros

Attēls no interneta resursa
www.amatciems.lv

Ainavas identitāte Latvijas jauno ciematu piemēros

Attēls no interneta resursa
www.amatciems.lv

Ainavas identitāte Latvijas jauno ciematu piemēros

Dabas procesu
un arhitektūras
mijiedarbība
krāsās

“Iecavkrasti” Ozolniekos

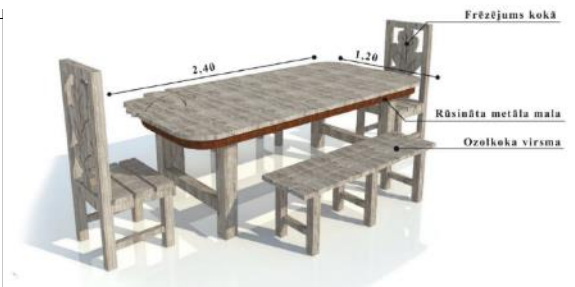
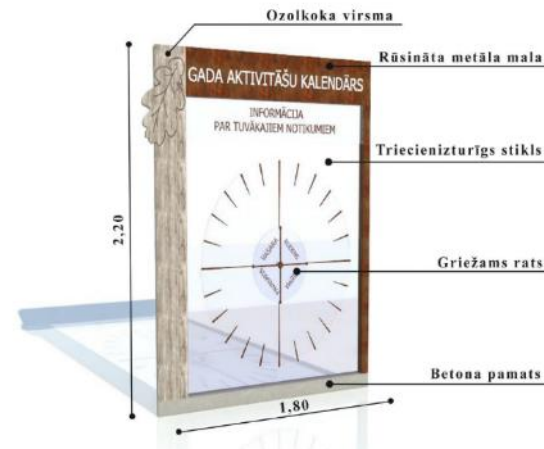
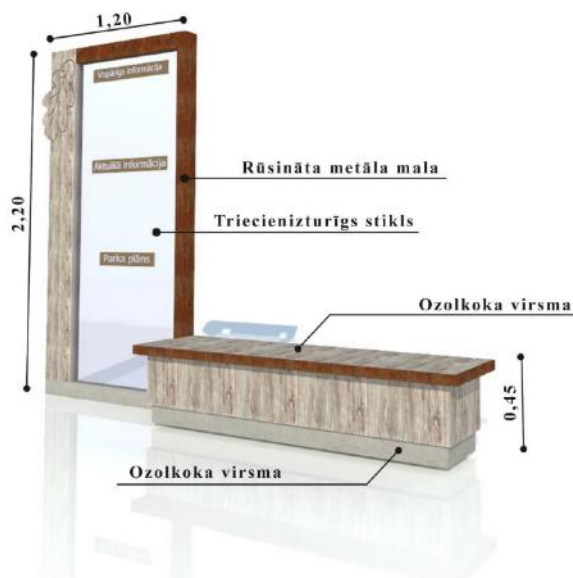
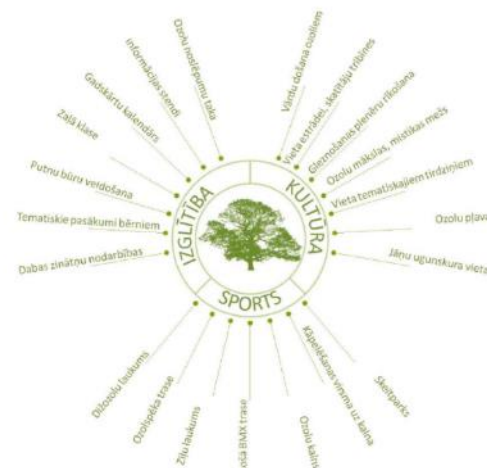
priekšlikumu piemēri – kultūrvēsturiskā ārtelpa

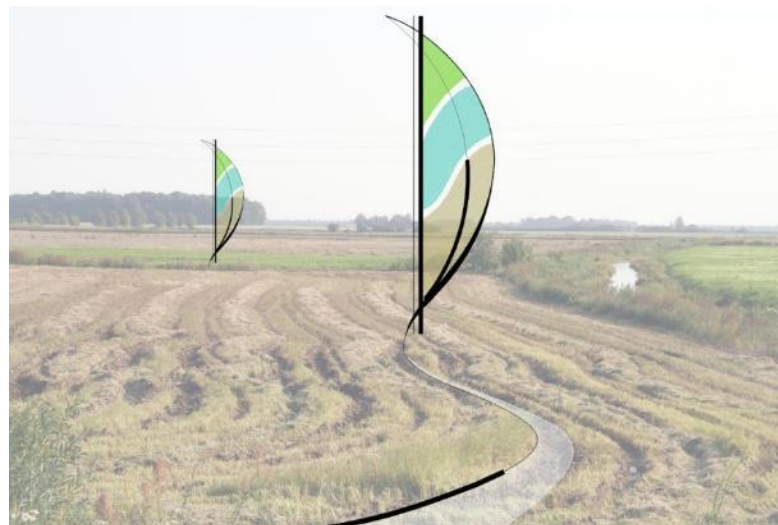
Ainavas identitāte caur vienotu dizainu, koncepciju un priekšlikumu piemēri – dabiskā teritorija aktīvām sportam un pasākumu rīkošanai

Ozolnieku atpūtas parka izveides koncepcija

Piemērs- Jelgavas novada simbolikas transformācija dizaina elementos

Vienotā vides dizaina pamatojums Mārupes novadā

Simbolika

Māras zīme (Māras krusts)

Māras ziņā ir materiālā pasaule – Zemes, Jūras, Ūdens, Meži – visa apkārtēja daba un dzīvība.

Māra dod enerģiju, spēku, aizsargā, dziedina un nes veiksmi. Mārupīte, Mārupe.

Vienotā vides dizaina pamatojums Mārupes novadā

Simbolika

Zaļā krāsa - dabas un auglības krāsa. Tā simbolizē mieru un harmoniju. Zaļā krāsa atrodas pastāvīgā attīstībā. Veicina atjaunošanos, jaunību un izaugsmi. Kā arī Mārupes novada ģerbonī zaļā krāsa simbolizē no purviem atkaroto Mārupes zemi un mežus.

Sudraba krāsa - gudrības un turības krāsa. Sudrabs liecina par zināšanu attīstību kā arī tas ir laimes, pārliiecības un harmonijas simbols.

Vienotā vides dizaina pamatojums Mārupes novadā

Simbolika

Grafiskā zīme ir Mārupes novada vizuālās identitātes galvenais pamatelements. Tās tēls ir atvasināts no Valsts Heraldikas komisijas apstiprinātā Mārupes novada ģerboņa, kurā attēlots četrlapu āboliņa lapas simbols.

Dabā četrlapu āboliņš ir retums, tāpēc tiek ticēts, ka tā atrašana nes veiksmi. Kā Mārupes novada grafiskās zīmes vadmotīvs četrlapu āboliņa lapa ietver ideju par veiksmi, kas Mārupei iet līdzī laiku laikos. Uzsverot māju sajūtu vietai, kurā dzīvojam un kur vienmēr vēlēties atgriezties, katra āboliņa lapa veidota sirds formā.

Stilizētajai četrlapu āboliņa lapai piešķirta plašāka krāsu palete, tādejādi atspoguļojot grafiskajā zīmē Mārupes novadu raksturojošo vērtību kopumu.

- Sarkanā krāsa – ģimeniskums
- Zaļā krāsa – aktīvs un videi draudzīgs dzīvesveids
- Dzeltenā krāsa – dzīvesprieks
- Zilā krāsa – izaugsme, kas ietver arī novada devīzi "Mārupes novads, labvēlīgam lidojumam teicama starta vieta!"

Vienotā vides dizaina pamatojums Mārupes novadā

Kā un kur redzams vienotājs vides dizains Mārupē nākotnē:

- **Simbolu** veida uz labiekārtojuma elementiem;
- **Krāsu un formu** vienotība viesiem labiekārtojuma elementiem;
- **Materiālu** vienotība visiem elementiem;
- **Apstādījumu grupu** vienotība atsevišķām zonām, ielām, publiskām ārtelpās objektiem, kas izpaužas caur sugām, krāsu paleti un augu augstuma parametriem.

Vienotā vides dizaina pamatojums Mārupes novadā

Svarīgi:

- **Akcentēt** arī katru ciemu atsevišķi;
- Atstāt **brīvības izpausmi** katram objektam, ietverot to specifiku;
- Atstats iespēju ienākt **jaunām tehnoloģijām** materiālu, konstrukciju un apkalpošanas sfērā;
- Vienotu dizainu pēc laika posmā **jāpārskata un jāaktualizē**;

Vienotā vides dizaina pamatojums Mārupes novadā

Ieguvumi:

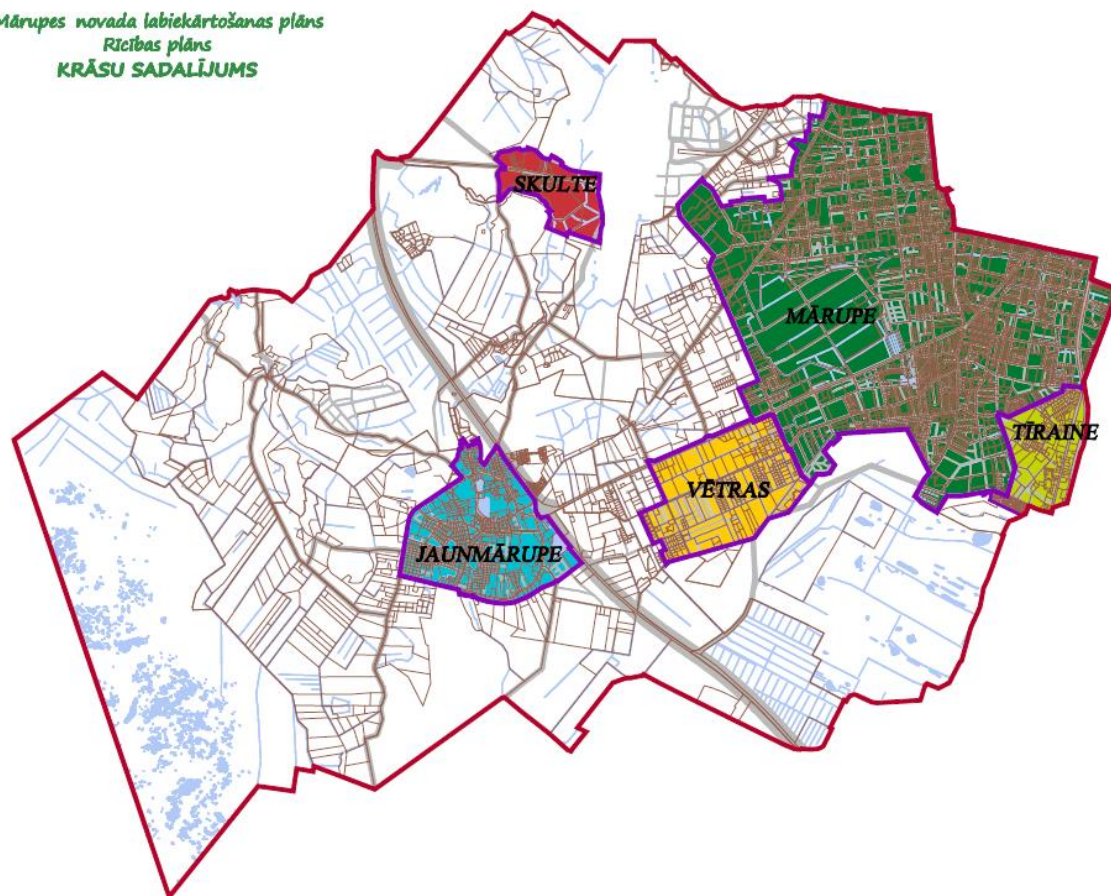
- Novada un katra ciema **identitāte** ;
- **Atpazīstamība un tēls** – to stiprināšana;
- Iespēja **nepieļaut** vizuālās kļūdas un pārpratumus projektos;
- Ierīkošanā izmantojamas jau **pārbaidītas vērtības**;
- **Vieglākā** apsaimniekošana un kopšana;

Labiekārtojuma elementu risinājumu priekšlikumi

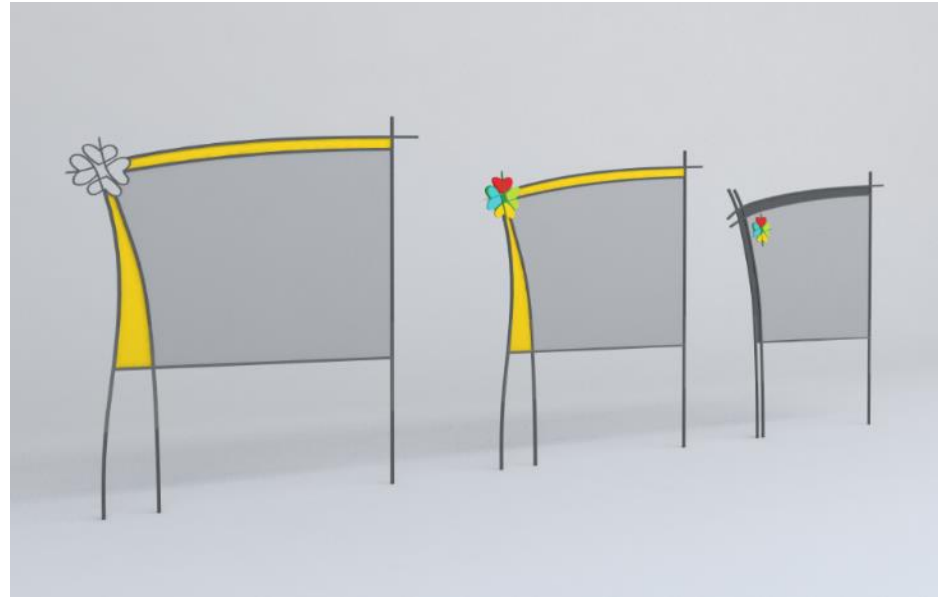
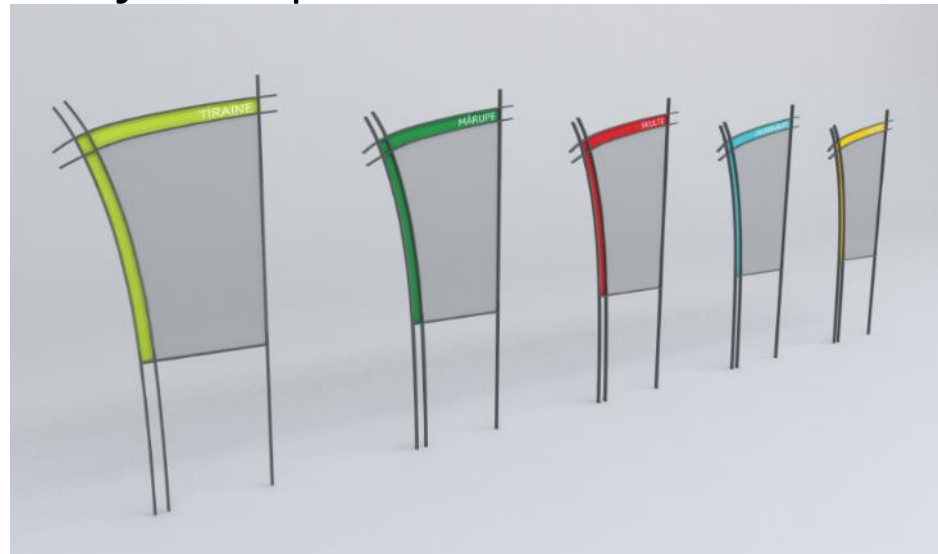
Variants – krāsa kā vietas atpazīstamība

Mārupes novada labiekārtošanas plāns
Rīcības plāns
KRĀSU SADALĪJUMS

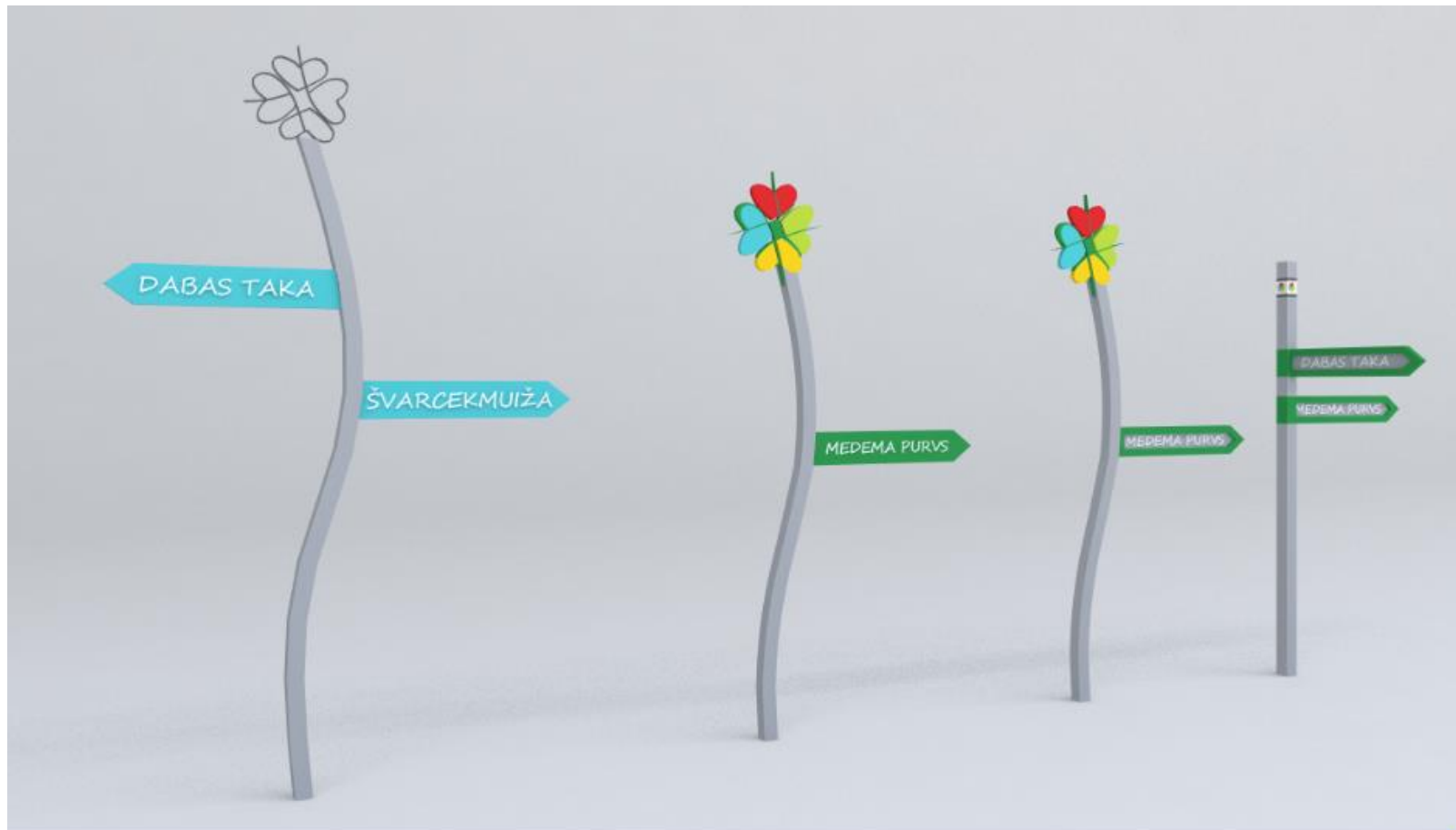

Labiekārtojuma elementu risinājumu priekšlikumi

Labiekārtojuma elementu risinājumu priekšlikumi

Variants – krāsa kā vietas atpazīstamība

Labiekārtojuma elementu risinājumu priekšlikumi

Variants – simbola pielietojums ārtelpas elementos

Darbs grupās

- 1. Kompozicionālā uzbūve. Vides dizains
- 2. Ielu klasifikācija

Paldies par līdzdarbošanos!